

S. Boto

Dyslexie-uitgave

De man die
gedroomd
werd

en andere
verhalen

THRILLERHOUSE

In deze verhalenbundel gebeuren heel normale dingen: een hond die slaapt, een politieagent die een ommetje maakt, een man die een spelletje schaak speelt.

Gewoner kan bijna niet.

Maar dan komen er andere personen bij: gouddorstige lieden, zingende engelen en overleden mensen.

En de werkelijkheid ziet er opeens uit als een spiegel met een barst erin; je kijkt erin en ziet jezelf, maar ergens klopt er iets niet...

S. Boto

De man die gedroomd werd

for the best thrill in town

Dit is een bundel fictieve verhalen.
Enige gelijkenis met personages en situaties berust
geheel op toeval.

© 2018 THRILLERHOUSE

www.thrillerhouse.com

Auteur: S. Boto

Omslagontwerp: Thrillerhouse

© Omslagfoto: Depositphotos

ISBN 978-94-6260-237-3

1e druk 2011 (Titel *Dicht bij de werkelijkheid.*)

2e druk 2018

Dit boek is ook te verkrijgen als boek met een
reguliere (kleine) letter en als dyslexie-uitgave.

De grondstof waar dit boek van is gemaakt, is
afkomstig van verantwoord beheerde bossen om
wereldwijd de bossen te behouden.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave
mag worden verveelvoudigd en/of openbaar ge-
maakt, hetzij elektronisch, hetzij mechanisch, door
middel van druk, fotokopie, film, geluidsband of op
welke andere wijze dan ook en/of opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar
gemaakt op enige ander manier zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Kom gauw	10
Het zoontje dat niet thuis was	26
Engelenzang	45
Alles wordt steeds kleiner	51
De gouden val	68
Ik kom elke dag	80
Bloedrode basketbalschoenen	89
De man die gedroomd werd	107
Als je stout bent, krijg je straf	123
Trouw tot na de dood	143
Honger	156
Verloren kennis	166
Toch nog geluk	185
Het schaakspel	198
Brieven aan een geliefde	236
Het gelukkige dorp	259

* Fraaie vertellingen en schitterende plots.

* Heerlijk boek in de trant van Roald Dahl.

Recensies op bol.com.

Dyslexie-uitgave

Dit is een boek voor lezers die moeite hebben met gewone boeken. Voor lezers die wat meer 'ruimte' en overzicht willen hebben in een boek. Zoals een fijn lettertype dat makkelijk te lezen is en dat luchtig aandoet. Zoals genoeg ruimte om het boek vast te houden zonder dat duim of vingers de tekst bedekken.

Lezers met dyslexie

Het lettertype in dit boek heet Davey. Het is ontwikkeld door Uitgeverij De Graveinse Abeel in samenwerking met dyslectische kinderen. Dat was de eerste keer ooit dat er aan de hand van de wensen

van dyslectische kinderen een lettertype ontworpen werd. Het bleek echter dat niet alleen kinderen met dyslexie het prettig vonden lezen; ook volwassenen met dyslexie konden het lettertype zeer waarderen. Het lettertype Davey doet prettig aan en leest prettig weg, was het oordeel. En een lettertype kan natuurlijk in allerlei soorten boeken gebruikt worden; zowel in kinderboeken als in boeken voor volwassenen.

Omdat lezers echter verschillen, kan het zijn dat een lezer met dyslexie de voorkeur geeft aan een ander lettertype. Het is dus niet gezegd dat het lettertype Davey voor alle lezers met dyslexie voordelen biedt.

Prettig lezen op alle fronten

Hoewel het lettertype Davey zeker helpt bij het lezen, zijn er nog meer dingen die helpen om ontspannen te kunnen lezen. Daarom heeft dit boek de volgende eigenschappen.

1. Er is meer witruimte aan de zijkanten.
2. Er zijn geen afgebroken woorden.
3. Er is meer ruimte tussen de regels voor bijwijzen met liniaal of hand.
4. Het heeft een handzaam formaat.
5. Het papier is mat en de letters zwart; dit voor een goed contrast.
6. De letters zijn iets groter dan normaal, maar niet té groot.
7. Alle letters staan los van elkaar zodat de letters beter te onderscheiden zijn.

8. Tussen de woorden onderling is extra ruimte.
9. Er staan geen woorden cursief (schuin) gedrukt, onderstreept of vetgedrukt.
10. Er worden geen hoofdletters achter elkaar geplaatst.
11. Alle tekst is in het lettertype Davey, dus ook de paginanummering.
12. De paginanummering is groter dan normaal.
13. In die gevallen waarin cursivering (schuindruk) hoort, zoals bijvoorbeeld bij de titels van boeken, zijn er enkele aanhalingstekens gebruikt ('De titel').

Kom gauw

Bij het laatste huisje kreeg ze tenslotte het juiste gevoel van eigenheid. Het lag dicht bij de rand van het bos en werd overschaduwd door de bladeren van een

grote eik. Het was een klein, slechts één verdieping tellend woninkje. De voorgevel was begroeid met welig uitwaaierende klimop, waardoor de kleine, in lange tijd niet schoongemaakte ruitjes nauwelijks zichtbaar waren.

Rondom het huis was de grote, met onkruid dichtbegroeide tuin, in lange tijd niet onderhouden.

“Ja, dat is het,” zei ze met een vlakke stem, waarin geen enkele emotie doorklonk.

De makelaar die haar begeleidde, keek de vrouw zijdelings aan, zag haar bleke uitdrukingsloze gelaat toen ze haar hoofd naar hem wendde en keek snel weer voor zich, toen hij haar donkere ogen naar hem zag staren.

“Het is te huur, maar alleen

gemeubileerd. Van de eigenaar mag er niets aan het interieur veranderd worden, daarom is het nog redelijk betaalbaar voor deze omgeving. Ik zal u het huis van binnen laten zien.” De makelaar voelde zich niet erg op zijn gemak door de afstandelijke houding van de jonge vrouw, hetgeen bleek uit zijn wat stuntelige gedrag.

“Ik neem het zoals het is”, zei de vrouw, “en voorlopig voor zes maanden. Ik wil in alle rust aan mijn boek kunnen werken. Morgen kom ik de sleutel op uw kantoor halen en het hele bedrag vooruit betalen.”

Het interieur had een rustige, maar sombere uitstraling die Elja evenwel bijzonder goed kon appreciëren. De wanden waren bekleed met een zwaar en donkerbruin soort gobelin en er hingen een paar ouderwetse schilderijen, waarvan de strenge gezichten haar met misprijzende afkeuring aanstaarden, maar daar trok ze zich niets van aan. Haar bliken dwaalden over de kale planken vloer, dof en stoffig en in lang niet gewreven.

De zware leren stoelen waren echter bijzonder comfortabel en deden haar gedachten terugdwalen naar haar vorige huis, dat huis met ook zulke leren stoelen, waarin zij, samen met Camiel, zo heerlijk kon verzinken, alles vergetend en samen één zijn. Camiel... een scherpe

steek van mentale pijn doorschoot
plotseling haar overpeinzingen.

Nee, nu niet denken aan wat er nog
zo kort geleden gebeurd was; dat
wilde ze niet. Maar ongewild dwaalden
haar gedachten toch weer naar het zo
onvoorstelbare.

Waarom moest het gebeuren? Ze hadden
het samen zo goed gehad... Camiel,
jongensachtig en vol bravoure, met zijn
knappe, gebruide uiterlijk. Vol humor en
ook zo teder. Zij was op slag verliefd
op hem geworden en ze waren vrij snel
getrouwd.

Ach... Toen was er het voortdurende
twistpunt geweest; zij wilde geen
kinderen. Haar jeugd had haar dat
voorgoed afgeleerd. Toen was er haar
moeder, die alles had geweten, maar

nooit de moed had gehad om haar kind te beschermen tegen een vader die deze naam niet mocht hebben. En dan de bange nachten, waarin zij stil lag te luisteren of haar slaapkamerdeur zachtjes geopend zou worden.

Ze had dat allemaal wel aan Camiel verteld, maar hij deed daar nogal luchtig over.

“Het is nu voorbij,” zei hij dan. “Probeer het toch uit je hoofd te zetten.”

Maar dat kon ze echt niet; al die vreselijke, onverwerkte ervaringen waren te diep verankerd in haar geest en daarom wilde zij absoluut geen kinderen. Hij wilde dat wel... en dat ze toch nog in verwachting was geraakt... en dan de hevige ruzies, de verwijten, de scherpe woorden. Waarom moest ze het laten

weghalen; het was toch ook zijn kind!
Dagen... weken van zwijgende maaltijden,
zijn plotselinge uitbarstingen van woede,
haar schuldgevoel, haar tegenwerpingen,
nog meer verwijten...

En dan die avond, nog heftiger... zijn
hand die haar vol op de wang raakte,
de hand die haar altijd zo liefdevol
gestreeld had... Hij was meteen
weggerend. Even later hoorde ze de
auto starten en met gierende banden
wegrijden.

“Ik hoop dat je je te pletter rijdt,”
schreeuwde ze hem na. Hij hoorde het
natuurlijk niet meer, hij was de straat al
uit.

Later waren de agenten best wel heel
vriendelijk en meelevend geweest: “Dwars
door de slagbomen gereden, mevrouw,

geen schijn van kans.”

De eerste tijd was ze verdoofd geweest van verdriet, waarom, waarom moest dat gebeuren?

En dan dat enorme schuldgevoel. Ze wist, ze voelde, dat het allemaal door haar kwam. Als ze het kindje had gehouden... als... als...

En nu zat ze hier dan, thuis was niet meer te leven. Ze doolde daar maar door de stille kamers en kon geen uitweg vinden.

En nu was ze inderdaad hier... in dit kleine huis... het was er niet echt ongezellig. Beneden de grote kamer met woonkeuken en boven, op de eerste verdieping, de slaapkamer met bad en ook nog een grote werkkamer.

Oh, ja, de werkkamer. Ze stond op

en aarzelend ging ze de trap op, naar boven. Ze deed de zware deur open en ging in het schemerdonker in de zware teakhouten bureaustoel zitten. Ze wilde gaan schrijven, alle verdriet en pijn van zich afschrijven, de blanke vellen papier vullen met haar ellende...

En wat dan? Zou ze zich dan beter voelen? Dat hoopte ze vurig, weg van die pijn van binnen, weg van die vretende, schurende pijn.

Haar ogen brandden.

Ze keek naar het ouderwetse, mahoniehouten cilinderbureau, knipte de bureaulamp met de groene kap aan, opende de klep en liet haar blik dwalen over het interieur. Ze zag de met groen laken beklede schrijfklep en de vele laatjes met de messing knopjes.

Het eens groene laken van de klep was bedekt met een wirwar van vlekken, veroorzaakt door jarenlang gebruik. Ze keek er afwezig naar, de vlekken vormden een patroon, en ze herkende het... o God, ze herkende de schakering van de vlekken. Zag ze daar het gezicht van Camiel? Of verbeeldde ze het zich maar? Zoiets kon toch niet mogelijk zijn? Ze schudde haar hoofd wild heen en weer, sloot haar ogen en wreef er met haar handen over. Nee! dit wilde ze echt niet. Ze opende haar ogen en het beeld was verdwenen, de vlekken waren gelukkig weer gewoon inktvlekken. Ze ademde diep in en uit, pakte haar pen en schreef op het geopende schrijfblok: Liefste... liefste... het spijt me zo heel erg...

Ze snikte, legde haar hoofd op het schrijfblad en liet haar tranen de vrije loop.

Het was allemaal haar schuld... haar schuld... haar schuld!

Nooit kon dat nog goedgeemaakt worden.

Een zacht schurend geluid... ze keek met betraand gezicht op... Er was niets te zien, of toch wel?

Ze zag het middelste laatje heel langzaam naar voren schuiven en deze maakte dat schrapende geluid; dat was het wat ze gehoord had.

Verbaasd keek ze ernaar. Voor even vergat ze haar verdriet. Het laatje stak half uit de opening, ze keek erin, het was leeg.

Ze trok aan het knopje en het laatje kwam helemaal uit de opening. Toch wel

een erg kort laatje, vond ze, het bureau was veel dieper.

Toen herinnerde ze zich haar grootouders, die zo'n zelfde bureau hadden, en dat had een paar geheime vakken gehad. Nieuwsgierig en ook een beetje zenuwachtig stak ze haar hand in de ladeopening en voelde het houten achterschotje. Ze voelde ook de uitsparing in het hout en schoof het paneeltje opzij.

Aarzelend tastte ze voorzichtig in de ontstane ruimte... en trok met een gil haar hand ijlings terug. Ze had iets warmes gevoeld; het was heel erg droog en heel erg levend.

Was het een muis? of een rat?

Stokstijf zat ze in haar stoel, wat moest ze doen?

Dan... heel zacht en ijl hoorde ze de stem... als in een droom... ach nee... Dat kon toch niet? Niet uit de ladeopening. Maar het kon toch wel degelijk.

“Elja... liefste... het spijt me zo.” De woorden kwamen traag en van heel ver weg.

Met trillende handen pakte ze de bureaulamp en liet het licht naar binnen schijnen. Ze zag een oneindige, diepzwarte leegte, waarin het licht van de lamp hopeloos verloren ging, en verder helemaal niets.

Toen... de hand... ze wist het, ze zag het, dat was het wat ze had gevoeld toen ze haar hand in de opening had gestoken. Het was zijn hand. Ze zag de zegelring, die van Camiels vader geweest was en die hij altijd droeg. Zijn hand...

het was zijn hand die naar haar reikte. Nog aarzelend en vol ongeloof tastte Elja voorzichtig in de opening, de hand pakte de hare en streefde teder haar vingers, streefde haar handrug en haar palm. Ze herkende de streling, zoals hij haar altijd streefde. Ze huiverde, haar keel was kurkdroog en ze stamelde iets onsamenhangends.

Ze hoorde weer zijn stem: “Liefste, het spijt me zo vreselijk, het spijt me zo heel erg, ik mis je...” En dan: “Kom asjeblijft gauw, kom gauw...” De stem stierf weg, dan, met een laatste snik: “Kom gauw!”

De streling was niet meer, geen warme aanraking, geen stem... niets meer... alleen de stilte.

Vertwijfeld tastte ze in de opening rond,

niets, niets, ze klauwde aan het houten achterschotje, geen beweging, ze tuurde in het licht van de lamp naar binnen, ze zag alleen maar een dichte en afgesloten ruimte, niets... niets.

Niets? Ja toch wel... iets wat heel klein en hard en glanzend was. Met bevende vingers tastte ze ernaar en haalde het tevoorschijn.

Het was een ring, een zegelring, zijn zegelring...

Lang, heel lang bleef ze roerloos zitten, ze had geen gedachten, geen wil om verder te gaan. Ze klemde de gouden zegelring in haar hand. Uiteindelijk stond ze op, vastberaden, en liep naar het badkamertje. Ze liet het bad vollopen en liet zich daarna, geheel gekleed, in het water zakken, dat haar omsloot als een

warme deken.

Ze sloot haar ogen, de zegelring paste precies om haar duim, en het dunne scheermesje was vlijmscherp. Ze voelde het kerven niet eens en langzaam kleurde het water roze, maar haar gesloten ogen zagen het niet...

Ze prevelde: “Lieve Camiel... ik kom, ik kom heel gauw.”

Het zoontje dat niet thuis was

Toen ik destijds, als jong agentje en pas van de politieschool, overgeplaatst werd naar het dorpje Holdijk, vond ik dat achteraf niet eens zo heel erg. Het

was zo'n plaatsje waar iedereen elkaar kent en waar de sociale controle nog erg groot was. Ik praat natuurlijk over zo'n veertig jaar geleden, de oorlog was al een paar jaar voorbij en alles ging weer zo z'n gewone gangetje.

Ik had onderdak gevonden bij chef Walraven, die toen al een jaar of vijftig oud moest zijn en dicht tegen zijn pensioen aanzat. Ik bewoonde daar een leuke kamer en had het, alles bij elkaar genomen, best naar m'n zin. Mevrouw Walraven kon lekker koken en we konden het samen goed vinden. De Walravens hadden geen kinderen en vonden het, denk ik, ook wel leuk; zo'n jonge knul in huis.

Hoe het zij, ik vond het daar erg fijn, hoewel er natuurlijk weinig spectaculairs

te doen was in zo'n gezapig dorpje. Ik maakte elke dag en elke avond plichtsgetrouw mijn rondes en was al gauw bekend met de meeste dorpingen. Ik had ook alle tijd om geregeld een praatje met ze te maken en deed de meest eenvoudige dingen in mijn diensttijd. Zoals de kat van de burens uit een boom halen of een paar boodschapjes doen voor de oude mevrouw Takes. Zij was nogal slecht ter been en stelde het op prijs als ik even wat aardappelen of haar medicijnen voor haar haalde. Nou ja, je begrijpt wel wat voor soort werk ik daar deed als aankomend agent. Geen Baantjer heldendaden, nee hoor, gewoon maar een beetje aanlummelen. Alleen op de zaterdagavonden was er soms wat werk voor mij te doen. Dan

dronken de mannen wel eens wat te veel en dan werd het een enkele keer knokken. Dan ging de dader mee naar het bureau en bleef daar, ter ontzuivering, een nachtje in één van de twee cellen die het politiebureau rijk was. En het was natuurlijk al heel wat, dat er zowaar een echt bureau in het dorpje was. Maar ja, het was dan ook het enige politiebureau in de hele omgeving.

In ieder geval... Ik vermaakte me best wel en bracht de dagen in alle rust en vrede door.

Meestal maakte ik, voor het slapen gaan, nog even een ommetje in de buurt en kuisde op m'n gemakje door de stille en totaal uitgestorven straatjes van het dorp. De dorpingen gingen allemaal vroeg naar bed en als het begon te

schemeren zag je geen kip meer op straat.

Die bewuste avond, waarover ik wil vertellen – het was tussen schemer en duisternis – maakte ik ook nog even een wandelingetje. Zonder overigens een bepaald doel te hebben.

Ik liep toen op zeker moment op Het Dijkje. Dat was een paadje aan het eind van het dorp langs het kanaal. Het was niet ver van mijn kosthuis. Ik bekeek de paar oude huisjes die daar, schijnbaar al eeuwenlang, in stille eenvoud aan de ene kant van de dijk stonden, terwijl het kanaal stilletjes aan de andere kant kabbelde, en een late merel in een boom een slaapliedje zong voor wie het maar horen wilde.

Ik bedacht me dat ik de enige was die

het beestje kon beluisteren en ik voelde mij tevreden en vredig.

Tot op zeker moment... Een luide knal verstoorde opeens het liefelijke avondgebeuren. Verschrikt keek ik rond en zag een eindje verder een vaagrode gloed uit de raampjes van één van de huisjes stralen. Ik schrok me wezenloos. Want wat ik daar zag, was een beginnende brand op de bovenverdieping van dat oude huisje. Meteen alert snelde ik naar ernaartoe en prentte uit routine in één oogopslag het nummer in mijn geheugen; het was nummer vijftien. Ik duwde de voordeur open – niemand sloot in die tijd de deur af – en ik kon ongehinderd naar binnen lopen. Ik stormde meteen de smalle houten trap op. Ik zag een openstaande deur en daarachter de

nu al wat fellere rode gloed. Ik hoorde een geluid uit de kamer komen, bedacht me geen moment en rende de kamer binnen.

Wat ik daar zag deed me eensklaps stokstijf bevriezen op mijn plaats.

Vol afschuw zag ik een vreselijk tafereel. Op de grond lag een vrouw in een grote plas bloed. Ik kon eigenlijk meteen al zien dat ze niet meer leefde; ze was door het hoofd geschoten en lag in een onnatuurlijke houding op de planken vloer. En toen hoorde ik de stem van een man, een dof, haast berustend en onnatuurlijk geluid, welke me wegrukte van het afschuwelijke beeld van de neergeschoten gedaante. Ik had namelijk nog nooit een dergelijk misselijkmakend beeld gezien en had moeite om me te

beheersen; ik stond echt te trillen op mijn benen. De stem van de man bracht me een beetje bij mijn positieven en toen ik naar hem keek, zag ik dat hij daar aan het eind van de kamer op de rand van het bed zat. Wat me nog meer van mijn stuk bracht, was het feit dat hij een groot jachtgeweer in de armen had en dat was recht op mij gericht. Ik verstijfde van angst. Wat moest ik in vredesnaam doen? Ik kon me niet bewegen en keek de man alleen maar aan. Het leek me een doodgewone landarbeider in zijn manchesterbroek en ruw flanelen hemd, maar hij had een spierwit weggetrokken gelaat met van haat vertrokken lippen die me met een akelige grimlach toegrijnsden.

“Goa weg, mien jong,” sprak de man

zonder enige intonatie. Maar uit zijn stem klonk, naast de duidelijke dreiging, ook nog iets anders. Er klonk een ondertoon van verdriet in door. Nee, geen verdriet, eerder van grote wanhoop. Ik kon het destijds niet goed bevatten, noch omschrijven, maar het klonk in- en intriest.

Nogmaals sprak de man: “Goa weg, mien jong, of ik schiet oe ook voor d’n donder.”

Ik keek recht in de loop van het onrustbarende grote jachtgeweer.

“Maar... maar,” stotterde ik, en wees op de vrouw die daar bewegingloos op de grond lag. Inmiddels waren de vurige tongen van de aanwakkerende brand, nogal dreigend, prominenter geworden. De man richtte zijn blikken op de

Levenloze vrouw en toen weer naar mij.
“Het is veurbie, mien jong, ze het heur
verdiende loon gekregen.”

Op het moment dat ik hem de haan
hoorde spannen van het almaar groter
lijkende jachtgeweer, herkreeg ik de
macht weer over m'n ledematen. Ik
draaide me om en spurtte de trap af om
hulp te gaan halen. Halverwege de trap
hoorde ik weer een enorme knal en ik
dacht dat hij mij een schot hagel had
nagezonden. Ik verdubbelde m'n snelheid
en struikelde half de deur uit en rende
naar het huisje van de bureu. Ik bonsde
zo hard ik kon op de deur, onderwijl
luidkeels “Help! Help!” roepend.

Na een lange tijd, welke mij een
eeuwigheid leek te duren, ging de deur
van het belendende huisje open en was

de argwanende blik van een man in
hansop onderzoekend op mij gericht.
“Wat most doe hier in het holst van de
nacht?” gromde hij.

“Vlug... vlug,” riep ik hem toe. “Er is
iemand vermoord en het huisje hiernaast
staat in brand.”

“Waar dan?” vroeg de man in de
deuropening.

“Hiernaast, op nummer vijftien! Vlug, ik
moet hulp hebben! Heeft u telefoon?”

De man reageerde helemaal niet op mijn
geschreeuw maar keek me met zo'n
eigenaardige blik aan, dat ik me afvroeg
of hij wel helemaal goed snik was en
toen smeed hij de deur pal voor mijn
neus dicht.

Zonder verder naar het brandende huisje
te kijken rende ik het erf van deze

buurman af en holde zo snel ik kon naar het huis van Walraven en kon toen van het hijgen haast geen woord meer uitbrengen.

“Brand...” hijgde ik. “Ga gauw met me mee en bel de brandweer.”

“Rustig, m’n jongen.” De stem van Walraven kalmeerde me een beetje.

“Waar is die brand?” vroeg hij.

“En er is ook een lijk,” wist ik er uit te persen. “Een vrouw... doodgeschoten! En een plas bloed...”

“Goed, goed, jongen.” Walraven leek een beetje kriegel te worden van mijn onprofessionele gedrag. “Rustig nu, en vertel op.”

“Aan Het Dijkje, op nummer vijftien! Die man heeft zijn vrouw doodgeschoten en heeft toen brand gesticht en toen hoorde

ik nog een schot en toen dacht ik dat hij mij ook wilde doodschieten en toen ging ik naar de buurman om hulp te halen en die gooide de deur voor m'n neus dicht en toen ben ik heel hard hiernaartoe gehold en nou moet u de brandweer bellen,” gooide ik er in één adem uit.

Walraven keek me aan met net zo'n eigenaardige blik als die van de onwillige buurman: “Zei je nummer vijftien, jong?”

“Ja, ja, kom nou gauw mee. Er is daar iets vreselijks gebeurd.”

Walraven trok een jasje aan en nam me bij m'n arm. “We gaan eens even kijken op Het Dijkje,” zei hij.

Samen liepen we het kleine stukje naar de plek des onheils.

Walraven sprak geen woord meer en bleef kalm doorlopen, hoezeer ik hem

ook tot spoed maande.

“Kalm aan, jong,” zei hij almaar. “Wat gebeurd is, is toch al gebeurd en daar kunnen wij niet veel meer aan veranderen.”

Ik begreep zijn houding totaal niet. Dit was toch ernstig? We liepen voorbij de eerste huisjes aan Het Dijkje en passeerden nummer twaalf en dertien. Bij nummer veertien aangekomen zagen we juist de buurman naar buiten komen. Hij had kennelijk onze voetstappen in de stille avond gehoord.

“N’oavond, Barend,” zei Walraven.

“N’oavond, chef,” zei Barend en maakte een soort saluerend gebaar. Ik groette hem ook en keek toen naar het huisje nummer vijftien, waar ik een grote brand verwachtte. In plaats daarvan zag ik

alleen maar een wildernis van struiken en halfvolwassen bomen en daartussen de restanten van de muren van iets wat ooit eens een huisje geweest moest zijn.

Verbijsterd keek ik ernaar en staarde toen Walraven aan.

“Wat, wat?” kon ik alleen maar uitbrengen.

“Kom maar mee naar huis, jong,” zei Walraven. “Daar zal ik proberen het je uit te leggen.”

We wensten Barend een goede nacht en gingen stilzwijgend terug naar het huis van Walraven, die weigerde ook maar iets te zeggen, ondanks dat ik hem steeds maar bestookte met allerlei vragen.

“Straks, jong,” zei hij alleen maar.

Thuis gekomen gingen we in de woonkamer zitten en schonk vrouw

Walraven ons een kopje warme melk in.
Ik keek Walraven vragend aan.

“Zo’n veertig jaar geleden,” begon hij,
“woonde en leefde in dat huisje nummer
vijftien een klein gezinnetje; vader,
moeder en een zoontje van een jaar of
acht.”

Hij zweeg een ogenblikje en vrouw
Walraven streek even met haar hand
over zijn arm, het was een liefkozend
gebaar. Ik begreep haar intentie op dat
moment helemaal niet, ze was nooit zo
openlijk intiem met haar man. Walraven
ging verder en zei: “Ja, jong, ik weet
dat het leven heel gekke bokkensprongen
kan maken en ik snap absoluut niet hoe
het mogelijk is. Maar je moet weten...
Wat jij daar gezien hebt, is al heel,
heel lang geleden gebeurd. Ik begrijp

niet hoe dat nou vanavond heeft kunnen plaatsvinden. Ik begrijp het echt niet. Dat jij dat nou op deze manier moest beleven...” Weer zweeg Walraven en veegde even met zijn hand over zijn voorhoofd alsof hij een nare herinnering wilde wegvagen.

Vrouw Walraven keek haar man vol genegenheid aan en zei toen zachtjes tegen mij: “Dit moet een grote schok voor hem zijn. Hij heeft dat hele gebeuren nooit goed kunnen verwerken.” Walraven zuchtte diep. Zijn schouders waren gebogen alsof hij een grote last moest torsen. Langzaam schudde hij zijn hoofd en vertelde toen verder: “Het is op een donkere novemberavond gebeurd, juist zoals deze avond. Wat er zich toen precies heeft afgespeeld en waarom het

gebeurd is, weet niemand. Wat wel is gebleken, is dat de man zijn vrouw van het leven beroofde en toen zichzelf door het hoofd heeft geschoten. Niemand weet waarom hij dat gedaan heeft. Gelukkig was hun jongen, hun zoontje, op dat moment niet thuis. Die logeerde bij een tante en moest het verhaal pas later horen van de politie. En jongen, dat jij, juist jij dat nou moest beleven, dat begrijp ik echt helemaal niet.”

Walraven hield op met praten en veegde, schijnbaar achteloos, met zijn hand over de ogen. Hij perste zijn lippen op elkaar en schokschouderde even. Weer zuchtte hij diep en dat klonk zo onwaarschijnlijk triest, dat ik het niet kon plaatsen.

Toen zag ik dat zijn vrouw haar arm om de schouders van haar man sloeg en ik

zag hem schokken van een door mij niet begrepen emotie.

Dan, als in een bliksemflits, begreep ik de waarheid...

“Chef?” vroeg ik verbijsterd. “Was jij... Ben jij?”

Walraven knikte en veegde langs zijn ogen, zijn gezicht was smartelijk vertrokken.

“Ja, jong, ik was het zoontje dat op die avond niet thuis was.”